

Τον κώ δωνα του κινδύνου για τη μείωση του πληθυσμού στην Ελλάδα από το 2011, κάτι που συμβαίνει για πρώ τη φορά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, κρούει...

ο ΣΕΒ. Όπως αναφέρει στο ενημερωτικό του δελτίο, μέχρι και το ξέσπασμα της κρίσης, ο πληθυσμός αυξανόταν, καθώ ς η μετανάστευση και, πιο πρόσφατα, η τροφοτοδούμενη από την κατανάλωση ανάπτυξη της δεκαετίας του 2000, δημιουργούσαν μια επίπλαστη ευημερία.

Αυτοί οι παράγοντες συγκάλυπταν σε μεγάλο βαθμό την ουσιαστική στασιμότητα της φυσικής κίνησης του πληθυσμού (σχεδόν μηδενική διαφορά γεννήσεων-θανάτων), που είχε ξεκινήσει προς τα τέλη της δεκαετίας του 1990. Στα χρόνια της κρίσης και προσαρμογής, όμως, όλα άλλαξαν, και οι γεννήσεις μειώθηκαν κατά 29.380 μεταξύ 2009 και 2017, όσο περίπου είχαν μειωθεί τη δεκαετία του 1940 (-30 χιλ.). Έτσι σταδιακά ο πληθυσμός άρχισε να μειώ νεται. Η μείωση αυτή μπορεί, βεβαίως, να αποδειχθεί προσωρινού χαρακτήρα, και να αντιστραφεί καθώ ς η οικονομία ανακάμπτει. Όμως, η παρατεταμένη διάρκεια της βαθιάς κρίσης, μαζί με την αναιμική ανάκαμψη που τη διαδέχεται, την υποχρηματοδότηση των δημόσιων αγαθώ ν και τις εν γένει περιορισμένες δυνατότητες στήριξης της οικογένειας που αφήνει η ασκούμενη δημοσιονομική πολιτική, μπορεί να αποδειχθούν μοιραίες.

Ο ΣΕΒ σημειώ νει πως εάν υπάρχει, ένας και μόνο λόγος για να εισέλθει η χώ ρα σε μια πιο ισχυρή και δυναμική πορεία ανάπτυξης, με επενδύσεις που δημιουργούν απασχόληση και σταθερά εισοδήματα, είναι εν τέλει ο κίνδυνος της δημογραφικής και κατά συνέπεια εθνικής συρρίκνωσης. Διότι, εάν δεν ανακάμψει δυναμικά ο πληθυσμός, όλα τα παιδιά που δεν γεννήθηκαν ή δεν θα γεννηθούν από εδώ και πέρα, θα λείπουν ως παραγωγικό δυναμικό στις δεκαετίες του 2030 και 2040, και αυτό θα προκαλέσει καθήλωση της δυνητικής ανάπτυξης της χώ ρας. Κάτι ανάλογο είχε συμβεί τη δεκαετία του 1980, όταν σημειώ θηκε αντίστοιχη μείωση γεννήσεων. Τότε, οι μετανάστες και τα δανεικά από το εξωτερικό αποκατέστησαν κάποια ισορροπία, η οποία, όμως, κατέρρευσε με το ξέσπασμα της κρίσης, και τη συνακόλουθη εξαφάνιση των δανεικώ ν, αλλά και των μεταναστευτικώ ν ρωώ ν (που έγιναν αρνητικές λόγω της μετανάστευσης κατοίκων στο εξωτερικό). Στην περίοδο της κρίσης, οι μειώ σεις μισθώ ν και συντάξεων και η μεγάλη ανεργία υπέσκαψαν κυριολεκτικά τις σταθερές πάνω στις οποίες βασιζόταν μέχρι τότε το νέο νοικοκυριό, όπως η ύπαρξη τουλάχιστον μιας σταθερής δουλειάς, ή στήριξη του ζευγαριού από τους γονείς, κ.ο.κ. Ούτως ή άλλως επρόκειτο για ένα ξεπερασμένο από την εποχή πλαίσιο στήριξης της σύγχρονης οικογένειας. Οι πιο προηγμένες οικονομικά και κοινωνικά χώ ρες έχουν από καιρό αναγνωρίσει τη σημασία των ποιοτικώ ν δημόσιων αγαθώ ν, όπως το καλό δημόσιο σχολείο, τις στοχευμένες

φορολογικές απαλλαγές υπέρ της οικογένειας αλλά και τις αναγκαίες υποδομές όπως η καθολική βρεφονηπιακή κάλυψη, ως ενεργητικές πολιτικές για την αντιμετώπιση τόσο της υπογεννητικότητας όσο και της δημογραφικής γήρανσης. Όμως τέτοιες πολιτικές σήμερα δεν εφαρμόζονται στην Ελλάδα, ενώ ο πληθυσμός της χώρας γερνά με ταχύτατους ρυθμούς.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Έχουμε υποχρέωση απέναντι στα παιδιά μας να αναστρέψουμε το δημογραφικό μαρασμό της χώρας. Και αυτό μόνο με αλλαγή προτεραιοτήτων στη δημοσιονομική και μεταναστευτική πολιτική μπορεί να επιτευχθεί. Εάν δεν θέλουμε να δούμε την Ελλάδα να μετατρέπεται σε χώρα ηλικιωμένων και να μην είμαστε σε θέση, ως κοινωνία, να προσφέρουμε τα απαραίτητα στοιχείω δη, δεν μπορούμε να συνεχίζουμε να σπαταλάμε πόρους και να μην δημιουργούμε τον αναπτυξιακό χώρο που θα επιτρέψει τη δημογραφική ανάκαμψη της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, εποικοδομητικό ρόλο θα παίξει η μείωση του μη μισθολογικού κόστους και του φορολογικού βάρους των οικογενειών, βελτιώσεις στην προστασία της απασχόλησης των γυναικών κατά τη διάρκεια της μητρότητας, η διευκόλυνση της απασχόλησης των γυναικών, μέσω της παροχής καθολικής βρεφονηπιακής φροντίδας, φορολογικά κίνητρα για επιστροφή Ελλήνων από το εξωτερικό και μια στοχευμένη πολιτική προσέλκυσης μεταναστών με ειδικές δεξιότητες για τις ανάγκες κλάδων της οικονομίας που βρίσκονται σε δυναμική τροχιά ανάπτυξης. Η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα σε βάθος λίγων δεκαετιών να αυξήσει σημαντικά τον πληθυσμό της και μόνο υπό αυτή την προϋπόθεση θα μπορέσει να αποκτήσει βαρύνοντα γεωπολιτικό και οικονομικό ρόλο στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου.

Ο ρυθμός ανάπτυξης επιταχύνθηκε σε +2,2% το 3ο τρίμηνο του 2018, ως αποτέλεσμα κυρίως της ενίσχυσης της ιδιωτικής κατανάλωσης (+0,7%) και των εξαγωγών (+7,6%). Συνολικά, κατά το 9μηνο του 2018, το ΑΕΠ εμφανίζει αύξηση +2,1%, με την ιδιωτική κατανάλωση (+0,8%) και τις εξαγωγές (+8,3%) να συμβάλλουν θετικά (+0,6 και +2,6 π.μ. αντίστοιχα), την ώρα που οι επενδύσεις σε πάγια εμφανίζουν αρνητική μεταβολή (-6,2%) κυρίως λόγω της επίδρασης βάσης μετά τη μεγάλη αύξηση των εισαγωγών πλοίων το 2017. Εκτιμάται ότι, εξαιρουμένων των εισαγωγών πλοίων, οι επενδύσεις σε πάγια κατά το 9μηνο του 2018 αυξήθηκαν κατά +2%, συμβάλλοντας θετικά (+0,2 π.μ.) στην αύξηση του ΑΕΠ. Παράλληλα, το οικονομικό κλίμα ανέκαμψε τον Νοέμβριο του 2018 (101,8 μονάδες από 101 τον προηγούμενο μήνα), κυρίως λόγω της σημαντικής βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης (-35,8 μονάδες από -38,3 τον προηγούμενο μήνα). Ωστόσο, οι αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων ανέκοψαν την ανοδική πορεία των καταθέσεων (-€346 εκατ. τον Οκτ 2018).

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ